

Kılıç İ, Şimşek E (2006) Bursa bölgesinde bir yumurta tavuğu kümesinin yapı içi iklimsel çevre koşullarının yumurta iç ve dış kalite özellikleri üzerine etkilerinin belirlenmesi. U.Ü. Ziraat Fakültesi Dergisi, 20(2): 31-38.

Özet

Bu çalışmada, Bursa bölgesi koşullarında yetiştiricilik yapılan 5400 kapasiteli kafesli bir kümeste, yapı içi iklimsel çevre koşulları ile yumurta kalite özellikleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Yumurta kalite özelliklerinin yapı içi iklimsel çevre koşullarına göre değişimi varyans ve regresyon analizi ile değerlendirilmiştir. Çalışma sonuçları, üretimin yapıldığı dönemlerin yumurta iç ve dış kalitesi üzerine önemli derecede etkili olduğunu göstermektedir ($P < 0.01$). Çalışmada yapısal çevre olarak ele alınan kafes katları ve kafes sıralarının yumurta dış kalite özellikleri üzerine olan etkilerinin önemsiz olduğu belirlenmiştir. İç kalite özelliklerinde ise kafes katı ve sıralarının ak indeksi ve Haugh birimi üzerine etkileri önemli bulunmuştur ($P < 0.05$, $P < 0.01$). Ayrıca, parametreler arasındaki interaksiyonlarda, kabuk kalınlığı ve Haugh birimi için üretim dönemi ve kafes sırası interaksiyonu ve şekil indeksi için ise kafes katı ve kafes sırası interaksiyonu istatistiksel olarak önemli bulunmuştur. İklimsel çevre koşullarının (sıcaklık ve bağıl nem) yumurta kalite özellikleri üzerine olan etkilerini ortaya koymak amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda, yumurta ağırlığı, şekil indeksi, kabuk kalınlığı, ak indeksi (sadece yaz dönemi için), sarı indeksi ve Haugh birimi için elde edilen regresyon denklemlerinin istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($P < 0.05$, $P < 0.01$). Kümes içi iklimsel çevre koşullarının, yumurta kalite özellikleri üzerinde önemli etkilere sahip olduğu ifade edilebilir. Bu nedenle, kümes içi ortam sıcaklık ve bağıl neminin optimum sınırlar içerisinde tutulması için alınması gereken önlemler kaliteli bir üretim için vazgeçilmez olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kümes, kafesli sistemler, iklimsel çevre koşulları, yumurta kalite özellikleri.